

CARTAGENA-CARTAGO
(ZOOM)

(Versió 25 d'abril 2010)
Carles Batlle

Personatges:

HOME

DONA

L'ALTRE (de vegades, esmentat com el MARINER)

Zoom *m.* **1** Efecte de modificació de la perspectiva produït per l'ampliació o la disminució del camp visual. El zoom requereix un acte d'observació en diversos nivells o en diverses fases. *m.* **2** En l'àmbit literari. Observar el personatge en un context més ampli, de tal manera que la seva acció pugui resultar patètica (ironia dramàtica), o en un context més restringit, de tal manera que la seva acció pugui esdevenir transcendent. *m.* **3** *1* Referit a la memòria (col·lectiva): passar del general al particular (fins al punt que el detall de l'arbre desdibuixi el perfil del bosc); passar del particular al general (fins al punt que el bosc esdevingui una taca.) **3** *2* Referit a la memòria (particular). Acció infructuosa de verificar l'autenticitat dels records. *m.* **4** Extensió postmoderna de la desconfiança davant les aparences. *m.* **5** *POP* Jugar a les nines russes. Observar com el narrador ens conta que Sherezade conta al seu marit que Simbad conta al captaire tot allò que va passar. Decidir, després, què va passar. *m.* **6** *FIG* Ullera de llarga vista.

Nota de l'autor:

-Tres punts "...", siguin on siguin, sempre indiquen una certa pausa.

-Les acotacions amb negreta són text primari (el públic les ha de sentir); les acotacions en cursiva, no.

II

Poc convencional.

Un camarot, sí.

Hi ha milers de pel lícules plenes de camarots, n'estic fart de veure camarots, precisament per això sé que no és un lloc gaire convencional, perquè n'he vist molts, perquè hi estic acostumat.

Diria que és el camarot principal d'un vaixell de guerra. Un camarot especial. Personal.

I m'agrada.

Fusta, ferro i vidre. Un espai ampli i confortable. I també un principi de luxe. El santuari d'un home de gust. Un home que mana.

Un home, segur.

Em fascina aquesta taula plena de papers, llibres, revistes, estris de mesura... M'agradaria que hi hagués el mapa d'un tresor. Però el més probable és que la història no vagi d'això. M'han dit que l'autor sempre parla de coses serioses. Llàstima.

No comencen. Encara no.

Observo els detalls. Un continu enfilall de petites revelacions que no he vist a la primera. Massa fosc. Com hauria dit el meu avi, els llums cremen gairebé al punt de l'extinció. Hauria estat bé venir-ho a veure amb el meu avi, pobre.

Una pantalla...

Últimament sempre hi ha una pantalla... Què diu?

“6 de març de 1939. Falta poc per a la fi de la guerra, el país queda en mans dels feixistes, tothom fuig. La flota republicana surt per darrera vegada del port de Cartagena cap a un destí incert.”

Va de guerra, vaja...

Aquests cartellots ja no s'estilen, fan pensar en el cine d'abans...

Ara surt un Mariner.

Comença.

Encara és fosc.

El Mariner camina de pressa cap a la porta. Blanc de cap a peus, i una gorra.

Més enllà dels vidres, negra nit.

La porta és de ferro. Grans claus a tot el volt. Me n'adono ara, de la porta, ara que el Mariner l'agafa pel mànec i fa el gest d'obrir-la.

Mariner: Una hora, comandant. Una hora. Té una hora per decidir-se. Pensi-s'ho bé. Sap què s'hi juga, oi?... Tornarem d'aquí a una hora. Passi-ho bé, senyor.

Obre la porta.

Olor de sal i de rovell.

Mar de fons.

Què fa?

No es mou, no mira davant seu, no veu aquesta gola fosca que badalla cap al ventre de la nau. Jo sí que la veig. Jo sí.

Fa fred.

Ara somriu. Diria que somriu.

Empeny la porta, i el badall s'estronca tot produint un espetec metàl·lic sec i precís. Ha tancat la porta. Però ell no ha sortit del camarot.

És per això que somriu, clar.

Recula. No fa soroll. No vol que sàpiguen que encara és dins.

Remena per tots els racons. Busca alguna cosa... Res, res de res.

Ara ja no somriu, diria que no.

Soroll. Se senten veus i passes que vénen de l'interior.

El Mariner alça precipitadament la tapa d'un bagul, d'aquells que surten a les pel·lícules en blanc i negre, amb forma de cofre i amples tires de llautó. Alça la tapa i s'hi amaga.

El bagul és buit, és estrany. Certament –penso– aquestes coses només passen al cinema. Però no m'hi aturo gaire, a pensar: hi ha un home i una dona que acaben d'entrar.

Ell és un oficial. També tot blanc, amb galons i amb la gorra sota un braç. A l'altra mà, una tassa de te.

Ella, tota una dama, fragàncies, gasses i talons. Porta una revista cargolada a la mà dreta, i a l'altra, també una tassa de te.

Riuen.

Home: I així què?

Dona: Em va agafar amb la mà esquerra, pels cabells, així, i em va dir que no em mogués. T'ho imagines?

Home: No m'has contestat.

Dona: No?

Home: Surts amb algú, suposem que surts amb algú... Hi surts perquè t'agrada, evidentment, t'agrada la seva cara, i el seu cos, t'agrada i surts amb ell, creus que és l'home que et convé...

Dona: I?

Home: L'estimes?

Dona: Tu que creus?

Home: No.

Dona: Ho dius per això dels cabells.

Home: No l'estimes, només t'ho penses... Potser al començament tot et sembla autèntic, apassionat, real... Però el temps passa. Quan li surten grans, quan el rostre se li desfigura, quan la carn comença a estovar-se, a arrugar-se, a penjar, quan l'altre deixa de riure d'aquella manera, quan ja no s'aguanta els pets, sí, quan no s'aguanta els pets, la bellesa, es fon. I l'amor, plaf, es fon amb ella...

Dona: Vaja... Tant he canviat?

...

Somriu.

La Dona somriu.

L'Home sembla incòmode.

Definitivament, incòmode.

Dona: Vols més te?

Home: Encara me'n queda, gràcies... Respon-me amb sinceritat.

...

Home: T'agairia que deixessis de fullejar això.

Dona: Torna-me-la.

Home: Què sóc?

Dona: Què?

Home: Què sóc. Fa mitja hora que t'ho pregunto. Què sóc? Què t'agrada de mi? La meva cara? La meva cara segur que no, mira, mira-la bé, molt bé... Els meus braços. Tampoc. Toca, sí, toca, toca. Què?... Pengen, penja tot. Ha de ser una cosa més etèria, potser el meu sentit de l' humor, segur que t'agrada el meu sentit de l' humor, o la meva amabilitat. Potser la meva consciència.

Dona: La teva consciència.

Home: O el meu estil.

Dona: D'acord, el teu estil.

Home: El meu estil... El meu estil també es fondrà. Tot cau, i les demostracions de l'ànima no són una excepció... Què passa si perdo l'ànima? (Potser ja l'he perduda.) Pensa-t'ho bé: m'estimaries encara? M'estimaries? Seria jo encara, si perdés l'estil?, si perdés la consciència?, si perdés l' humor?... A veure, què fa que jo sigui jo? Què sóc?

Dona: Puc fer una pregunta?

Home: Què?

Dona: D'on ho has tret, que jo t'estimi?

Ara l'Home riu.
No sembla que en tingui ganes.

Dona: No beus.

Home: No.

Dona: Se't refredarà. No tenim gaire temps.

Ella li ha pres la tassa, així, com si res...
Però què fa?
L'ha buidada dins la seva.

Home: Dignes, què sóc?

**Beu a poc a poc, amb parsimònia.
M'agrada com la toca amb els llavis, la tassa.
Té els ulls blaus?**

Dona: Qui ets?

Home: No, no he dit “qui”, he dit “què”. Què sóc, no qui sóc.

Dona: I què se suposa que ets?

Home: La pregunta l'he feta jo. Què sóc, collons?

Dona: Un idiota... Un idiota que no m'escolta quan parlo.

**Ara és la Dona que riu.
Riu d'una manera estranya.**

Home: No pots estimar algú sense estimar el seu cos o sense estimar la seva ànima.

Dona: Tens tota la raó. Què et sembla si ens afanyem una mica?

Home: El cos es marceix.

Dona: Et repeteixes.

Home: I no es pot estimar l'ànima si no és pels seus atributs, jo què sé, si no és per l'humor, la generositat, la compassió, la fermesa, la fidelitat, etcètera, etcètera, etcètera...

Dona: Molt bé, i què més?

Home: Doncs tota aquesta merda d'atributs es més fràgil que l'elasticitat de la teva pell, o que el color dels teus cabells, o que la dimensió del teu cul. Tota aquesta merda d'atributs es pot fondre en qualsevol moment. No te n'adones, però l'ànima també s'arruga, també/ penja.

Dona: M'agrada com mous els llavis quan dius aquestes coses. Així.

...

Dona: Han passat els anys i no has canviat gens... Recordo quan em llegies poesia. Tu al balcó, jo al llit: *“ob viens tout près de moi/ puis pose avec émoi/ tes lèvres sur ma bouche/ dans un baiser farouche/ je serai toute à toi.”*

Home: No m'escoltes.

Dona: Ets tu qui no escolta.

Home: No sé si t'entenc.

Dona: Veus aquests cabells, aquests cabells negres, completament negres encara, observa..., toca, toca, toca tu també, negres i llargs, sedosos... Doncs ell em va agafar pels cabells i em va dir que no em mogués. Què et sembla?

...

Quin mal.

Per què? Per què aquesta bufetada? Per què li ha pegat?

No m'ho esperava. Potser està gelós? De qui? Per què?

Per què?

M'he perdut alguna cosa... Potser és massa d'hora per dir-ho.

Hi ha una història ben estranya entre aquests dos.

Ell és un pesat, però ella sembla que se'l rifi. No sé si m'agraden. Ni l'un ni l'altre. No sé què els passa, què volen, per què discuteixen.

Alguna cosa els amenaça. Diria.

Ja ho entendré. Més endavant.

Suposo.

...

Dona: Potser sí que has canviat.

Home: Precisament. De què creus que t'estic parlant tota l'estona?

...

Home: He canviat. He canviat: no tinc la cara d'abans, la cara de fa tres anys, la que tu vas conèixer, aquella cara, ni aquells llavis, no tinc aquells braços, ni el pit, i tampoc tinc la meva consciència, o millor, la meva compassió, perquè la cosa va d'això?, no? Sense la meva compassió, sense la meva fidelitat, sense la meva

submissió, no sóc res que puguis estimar, no sóc res que puguis reconèixer. No pots esperar res de mi. Sóc, com ho podria dir que sonés bé? Fum. Sóc fum.

Dona: M'agrada el fum.

Ai. Ara l'agafa pels cabells i la doblega.

Ha quedat en una estranya posició, gairebé cap per avall.

Li fa mal.

Li fa mal, segur.

Noto com es cargola el seu dolor a la meva panxa. Cridaria. Però me n'estic. Aguanto. Com tots els altres.

Sembla que vulgui dir alguna cosa. En tot cas, no pot.

No pot.

Finalment l'ha deixada anar.

Gràcies.

...

Home: Així?

...

I riu.

Riuen tots dos.

No m'agrada quan riuen.

Home: Veus com sí que t'escolto? Et va agafar pels cabells.

Dona: Sí, pels cabells.

Home: Així.

Dona: Em va agafar així, sí... Decididament ets un idiota.

Home: Increïble. Pels cabells.

Dona: Sí, pels cabells. Em va agafar així i em va dir que no em mogués...

Home: I?

...

Dona: Jo no em movia... No podia... Cada cop em feia més mal... Però llavors em van venir ganes de riure... Com a tu ara.

Home: Perdona.

Dona: Perdonat... Són teves totes aquestes andròmines?... Te n'adones?, és el primer cop que entro en el teu camarot.

Home: I què li deies?

Dona: Això també?

Home: No ho toquis, sisplau... Vés amb compte. Així. Què li deies?

Dona: De veritat s'hi pot veure alguna cosa, amb aquesta flauta?

Home: No és una flauta. Em diràs què li deies?

Dona: No podia parlar.

Home: Què pretenia?

Dona: Ho necessitava.

Home: Ho necessitaves?

Dona: *Ell* ho necessitava.

Home: Ah, ell.

Dona: Ell, sí. Ell ho necessitava.

Home: I què necessitava?

Dona: Allò, fer allò, així, agafar-me fort, cada cop més fort. I arribava un punt, quan jo ja sentia que no podia respirar, quan tot començava a rodar, quan tot s'enfosquia, arribava un punt que ell em deixava anar, així, de sobte, i jo queia de genolls a terra. I llavors li deia: malparit, ets un malparit de merda. Crec que li agradava.

Home: Que l'insultessis?

Dona: Que m'agenollés, que m'agenollés davant seu, que m'agenollés i...

Home: I què?

...

Dona: Que m'agenollés davant seu i li digués el nom del porc.

Home: Que l'insultessis.

Dona: Sí.

Home: I per això t'hi vas casar?

Dona: No, no va ser per això.

Home: No?

Dona: esclar que no, era un malparit.

Home: Sí,/ un malparit de merda.

Dona: Un malparit de merda, "malparit", li deia, i llavors..., llavors m'alçava i li cargolava la llengua entre els llavis. Així.

...

Vaja.

Home: Vaja.

Dona: Sí, vaja.

Home: I ara què se suposa que he de fer?

Dona: Tens alguna cosa decent per beure?

On va?

Hi ha un armariet. Obre un armariet. Obre un armariet i en treu...

Què?

Sembla una ampolla de vi. I dos gotets.

Beure vi després d'una bona rebregada. A mi sempre m'ha anat bé.
Aquets dos tan aviat s'estimen com s'estomaquen. Costa de seguir el
subtext (en diuen així, oi?)
A veure, ell la pega i ella li fa una bona morrejada. Molt bé, i ara què?
Jo tampoc no sabia què fer, si fos ell.
No sé de què parla aquesta dona. Per què vol que ell se l'escolti? Per
què vol fer-li escoltar tota aquesta història sadomasoquista? Perquè va
d'això, no?
O no?

Dona: Tens coloms?

Home: Com dius?

Dona: Coloms.

Home: No.

Dona: Doncs fes servir la ràdio. Aviat tornaran.

Home: No és tan fàcil, estimada. Et costarà una mica més.

Dona: La flota cada cop és més lluny.

Home: Cada cop més, sí.

Dona: Estem perdent el temps. Hauries de posar-t'hi en contacte. Després serà
massa tard. Utilitza la ràdio.

Home: Una ràdio amagada aquí, al meu camarot; no té gaire sentit, no creus?

Dona: L'acabo de veure. A l'armariet, amb les ampolles.

Home: Que et sembla si tornem a començar?

Dona: No ens queda temps.

Home: On érem?

...

Home: Ah, sí: "I ara què se suposa que he de fer?"

Dona: Creus que et manipulo?

Home: Resposta incorrecta.

Dona: Et manipulo?

Home: Quan? Ara?

Dona: Sí.

Home: Tu? Tu a mi?

Dona: Sí.

Home: No, no pots.

Dona: Potser et manipulo i no te n'adones. Potser no te'n vols adonar, però ho saps, saps que et manipulo, ho saps perfectament. Et manipulo i te n'adones. Saps que guanyo, però no ho vols reconèixer.

Home: Te'n fots, oi?

Dona: Jo?, no, de veritat/, no.

Home: No és el millor moment per jugar. Què vols?

Dona: Ets tan autèntic quan vols.

Home: Ho veus?

Dona: Què?

Home: Te'n fots... Vinga, què se suposa que he de fer? Vols que avisi la flota? Va, m'ho dius però directe, sense tanta història estranya, que s'entengui, i ens estalviem tota aquesta esgrima de pa sucats amb oli.

Dona: Esgrima, déu n'hi do.

Home: Ja m'entens.

Dona: I tant.

Home: Molt bé. Vols que faci servir la ràdio?

Dona: Sí.

Home: Si faig servir la ràdio, haurem de tancar-nos aquí dins.

Dona: Ho sé.

Home: Parapetar-nos aquí dins.

Dona: Sí.

Home: Resistir. Aquí. Fins que arribi algun dels altres vaixells, esperar. Potser no aguantarem. Llavors, si no aguantem, si no resistim, saps què passarà?

Dona: Sí.

Home: Sí?... Què passarà?

Dona: Morirem. Morirem junts, aquí, tu i jo. Morirem.

De què coi parlen ara?

No entenc res...

Home: No... No pots venir aquí, ara, i dir-me aquestes coses.

Dona: Quines coses?

Home: “Li cargolava la llengua entre els llavis”... No pots venir així com si res, aquí, no pots venir i dir-me: “m’alçava i li cargolava la llengua entre els llavis”.

Dona: Li cargolava, sí, i, saps?, vaig notar que la seva boca tenia un gust especial. Un gust molt especial.

Home: No pots, collons.

Dona: Però jo li cargolava igualment.

Home: Sí, ja ho sé, li cargolaves, i li deies “malparit”, “malparit de merda”.

Dona: No, primer li deia “malparit” i després li cargolava la llengua entre els llavis.

Home: Em manipules.

Dona: I ara te n'adones?

Home: Per què era tan especial el gust de la seva boca?

Dona: Gust d'absenta... Va ser per això que m'hi vaig acostar, perquè bevia absenta... Com tu.

Home: Jo no bevia absenta.

Dona: Bevies absenta al balcó i espiaves la gent que passava pel carrer. Te'n recordes, oi? Observaves el carrer i bevies absenta, bevies i em llegies poesia, i vèiem els focs, el castell de focs, i em miraves, i quan em miraves els ulls t'esclataven, plaf... Absenta... Diu que li agraden els poetes decadents.

...

Dona: Has de pensar que és un home il·lustrat.

Home: I per això t'hi vas casar.

Dona: No, per això no... Aquell dia, després del petó/

Home: Ara li diuen petó.

Dona: Després del petó, es va treure la gorra i va deixar que li arrenqués els galons.

Home: Ets una mala puta.

Dona: M'ho va dir. Em va dir: ets una mala puta. Com tu.

Home: Tornem a començar.

Dona: Deixa'm, ara/

Home: Què se suposa que he de fer? Digues, què?... Tres anys.

Dona: Portes bé el compte.

Home: Apareixes així, de sobte, amb ell, després de tres anys, amb el senyor ambaixador, amb el teu marit, i puges al meu vaixell i em dius que la guerra s'ha acabat i que he de traïr els meus homes i que us he de dur a Tunísia, a Bizerta, a tu i a ell, a tu, després de tres anys, tres anys de no entendre res, després de tres anys, vens aquí i m'expliques històries, històries que no comprenc, que em fan mal, avui, ara, aquí, en el pitjor moment de la meua vida, vens i m'expliques històries, històries porques, pornogràfiques, estúpides... Saps? Quan te'n vas anar, quan vas marxar, va passar una cosa... Aquella nit et vaig esperar despert. Però tu no vas tornar. Jo..., jo t'esperava, despert, de nit, t'esperava mirant pel balcó, el nostre balcó, amb la ciutat encesa als peus, el nostre balcó a dalt de la muntanya, a Vallvidrera, però tu no vas tornar. I llavors...

Dona: Llavors què?

Home: Te n'adones que decideixi el que decideixi, tant si agafo la ràdio com si no, tant si tanco la porta com si no, la nostra vida ja no serà igual després d'aquesta nit? Te n'adones?

Dona: Una mica melodramàtic.

Home: Què?

Dona: "Històries que em fan mal, avui, ara, aquí, en el pitjor moment de la meua vida".

Home: Ho sento, no sóc un home "il·lustrat."

Dona: Te n'adones que faci el que faci la nostra vida ja no serà igual després d'aquesta nit? Ens hem retrobat, i amb això n'hi ha prou.

Home: "Decideixi", jo he dit "decideixi", decideixi el que decideixi la nostra vida ja no serà igual després d'aquesta nit.

Dona: Tu has dit "decideixi", però jo he dit "faci".

Home: I?

Dona: Primer decideixes i després fas. Faci el que faci res no serà el mateix. Però cal decidir què fer, les conseqüències no són les mateixes, això sí que ho entens, oi? Jo també tinc un dilema, i per això t'explico la meua història..., com ho has dit?, "pornogràfica", sí, la meua història pornogràfica. És això el que faig: explicar-te la

meva història pornogràfica abans que sigui massa tard. Perquè tinc un dilema. Tota l'estona que ho intento. M'escoltes o seguim amb l'esgrima?

...

Home: D'acord. T'escolto.

...

Dona: Es va treure la gorra i va deixar que li arrenqués els galons... Va deixar que li arrenqués els galons i després jo li vaig esgarrapar el pit... Ens vam arrossegar per terra, per damunt la catifa persa del seu saló...

Home: Caro, sisplau.

Dona: Quant de temps.

Home: Què?

Dona: Caro. Quant de temps que ningú no m'ho deia... Em va immobilitzar.

Home: Et faré mal, Caro.

Dona: Em va tenir clavada en aquella catifa. Tota la nit. Entre els dibuixos de caixmir, les sanefes i les orquídiades violetes...

Home: No.

Dona: ... clavada tota la nit, com Crist a la creu, clavada...

Home: No.

Dona: ... Una vegada i una altra, clavada, fins que en va tenir prou... T'agrairia que no repetissis allò de la bufetada, és de mal gust.

Home: No pots venir aquí i dir-me coses així com "li cargolava la llengua entre els llavis", o coses com em tenia "clavada a la catifa", "clavada com Crist a la creu", coses d'aquesta mena, no pots, no pots, no pots, i a sobre pensar que em farà gràcia que em manipulis, i que et faré cas/

Dona: Em faràs cas?

Home: Però què vols, collons?

Dona: Abans no deies collons.

Home: He canviat, ja t'ho he dit.

Dona: Resulta vulgar.

Home: Sóc vulgar.

Dona: Vull venir amb tu.

Home: Per això t'hi vas casar?

Dona: Què?

Home: Perquè jo era vulgar?

Dona: No eres vulgar.

Home: Per què?

Dona: Perquè tenies estudis, potser?, per què t'agradava llegir poesia? Jo que sé, perquè eres de bona família?

Home: Per què vols venir amb mi?

Dona: Fa tres anys que vull venir amb tu.

Home: Ara sí que tot plegat sembla un melodrama.

Dona: De veritat.

Home: De veritat? És això el que has decidit? Ja no em crec res.

Dona: De veritat.

Home: Decideixi el que decideixi?

Dona: Sí.

Home: Faci el que faci?

Dona: Sí.

Home: No m'ho crec.

...

Home: És el teu marit qui t'ha enviat aquí?

Dona: Sí.

Home: Quins collons.

Dona: Puc acabar la meva història?... Puc? Em deixes?

Home: Pots.

Dona: Vam dormir.

Home: Vau dormir.

Dona: Vam dormir panxa enlaire damunt l'estora mateix, l'un al costat de l'altre, xops de suor, vam dormir, o més ben dit, no, ell dormia i jo fumava, i observava com el fum s'enfilava lentament cap al sostre de fusta treballada, un sostre antic, el sostre d'una casa de diplomàtics, moltes generacions de diplomàtics, ambaixadors, cònsols, agregats, homes de món, com ell, i el sostre tenia petites pintures entre les bigues, pintures de caceres, amb cérvols i senglars, i també gossos i cavalls, molts cavalls... Semblava una batalla. Hi havia una guineu que tenia la cara girada, així, en un angle impossible, mirava cap avall, cap a mi, com si volgués dir-me alguna cosa, com si no estigués espantada, com si, plena de resignació, em parlés, pocs segons abans de morir, de la futilitat de les nostres vides. Sí, la futilitat de les nostres vides. Aquella mirada..., aquella mirada em penetrava... Aquella mirada em penetrava. És això el que et volia dir. La mirada d'aquella guineu em penetrava...

Home: Això és tot?

...

Dona: Vaig deixar passar el temps, just per donar-li temps, el temps necessari, just el temps per deixar que la mirada de la guineu s'apoderés de mi. I després, el vaig despertar, li vaig posar els meus llavis damunt dels seus, li vaig cargolar la llengua altre cop fins a la nou del coll, el vaig clavar contra les sanefes i el caixmir, em vaig

eixarrancar damunt seu i vaig cavalcar-lo com en una escena de cacera, com si muntés un cavall desbocat, sense deixar-lo respirar, sense temps per respirar, sense deixar-lo viure... Ara sí, ja està.

...

Ja està?

Sembla que ja ho ha dit tot. Ja ha acabat.

I, vaja, que no sé si ho entenc... Bé, sí que ho sé, no ho entenc.

I ell? Ho entén?

Home: La guineu.

Dona: Sí.

Home: No volies ser la guineu. La guineu dels pebrots trepitjada pels cavalls i mossegada pels gossos. És això?

Dona: Sí.

Home: No volies ser la guineu. I per això t'hi vas casar.

Dona: Sí.

Home: I ara ets aquí, perquè tornes a ser la guineu, perquè els meus homes esperen a fora. Ell t'ha enviat. I tu tornes a ser la guineu.

Dona: No.

Home: No?

Dona: Tot depèn de tu.

...

Dona: Agafa la ràdio, truca sisplau, i tanca la porta. Deuen estar a punt de tornar. Anem a Bizerta, tu i jo. Sense ell. Comencem de nou. T'agradarà.

...

Dona: T'agradarà. Passejarem pel port, i em miraràs als ulls, com abans, com quan em vas portar a veure la teva mare. Feia sol i bufava una brisa suau... Arenys, Sant Pol/

Home: Vilassar, el Masnou, Caldetes.

Dona: Caldetes... Segur que Bizerta s'hi assembla.

Home: Viurem en una d'aquelles casetes blanques.

Dona: Amb la porta blava.

Home: I les finestres plenes de flors.

Dona: Tindrem una barqueta.

Home: I un jardí.

Dona: Un jardí verd.

Home: Un jardí secret. Dues habitacions i un menjador. I un balcó ben gran. I mirarem pel balcó... Miraré pel balcó... Com aquell dia.

Dona: El dia dels focs.

Home: No. El dia que te'n vas anar.

...

Dona: Miraves pel balcó.

Home: Sí, mirava pel balcó de casa nostra. Bona memòria.

Dona: I què vas veure?

Home: Aquella nit et vaig esperar despert/

Dona: Sí, això ja m'ho has dit.

Home: Però tu no vas tornar. Jo t'esperava, despert, de nit, t'esperava al balcó. Veia el carrer, no hi havia ningú, pensava que era estrany que en una nit d'estiu tan

clara no hi hagués ningú, potser m'eviten, vaig pensar. Ningú. La llum blanca dels fanals rebotia en el mirall de les llambordes.

Dona: Quin mirall?

Home: Havia plogut... Davant de casa hi havia un vell jardí abandonat. Rere una gran tanca de maó vermell: un jardí abandonat. Te'n recordes?

Dona: Un jardí? No, no me'n recordo. Tanca la porta, sisplau. Sento soroll.

Home: Només en veiem les capçades dels arbres, però segur que estava abandonat, un jardí decadent, ple de lliris salvatges, n'hi deuria haver de blancs i de morats, i segur que era ple d'heures i xiprers, i també hi havia dos desmais enormes i un llorer, n'estic convençut.

Dona: No m'agrada quan et poses poètic.

Home: M'imaginava un home vell i ric passejant pel jardí sota la llum de la lluna. El seu gran amor, la seva jove promesa, havia mor feia molts anys, havia mort entremig dels dos salzes, ofegada en un petit estany ple de peixos vermells... Una mort terrible. En l'agonia de la tos i dels esputs sangonosos d'una tisi terrible, havia caigut i s'havia ofegat, i ell, des d'aquell dia, s'havia enclaustrat a la casa i havia fet tancar tots els porticons, que no hi entrés la llum del dia, que no hi entrés, mai, mai la llum del dia, i només sortia de nit i s'asseia sota els salzes i plorava desconsoladament.

Dona: Tanca la porta, sisplau.

Home: Era al balcó, aquella nit que tu em vas deixar, mirava la tanca de maó vermell i sentia el plor desconsolat d'aquell home dels meus somnis. T'ho juro, el sentia, com si existís de veritat. No podia ser, però el sentia. L'aire venia de ponent. Era calent. Algú plorava... Em vaig abocar. Era ell, allí, davant de casa, al peu d'un fanal.

Dona: Qui?

Home: L'home, aquell home gran i ric.

Dona: Hauríem de tancar, de veritat, els teus homes poden tornar en qualsevol moment, va, on tens la clau?

Home: Un truc a la porta.

Dona: On ?

Home: Un altre.

Dona: Quan?

Home: I un altre.

Dona: No sento res.

Home: I vaig baixar, sabia qui era, sabia que era ell, l'home del jardí abandonat, i vaig baixar i vaig fer girar la clau, vaig obrir la porta, vaig obrir la porta aquella nit calenta en una hora estranya, aquella nit que jo t'esperava i que tu no vas tornar, vaig baixar i vaig obrir la porta i darrere la porta hi havia aquell home que plorava desconsoladament.

Dona: Però això t'ho inventes o/

Home: I ell va obrir la boca.

Dona: I què va dir?

Home: Va obrir la boca però no va poder dir res, només plorava, sanglotava, les llàgrimes queien a dolls i ell no feia res per estroncar-les, vull dir que no les eixugava, ni amb la mà ni amb el puny, amb res, només plorava, plorava i em mirava i m'allargava el puny tancat i m'oferia alguna cosa.

Dona: La clau.

Home: Quina clau?

Regira papers. Està nerviosa.

Busca.

Busca la clau damunt la taula.

Home: Tenia la mà estesa i em mirava i no parava de sanglotar. Jo no sabia què fer. I si li obria la mà? Em feia cosa forçar-los, els dits, obrir-los d'un a un/

Dona: On és la clau? Collons, Blanch!

Home: Collons. Quant de temps.

Dona: Què?

Home: Collons... Quant de temps que no t'ho sentia dir.

Dona: Sisplau. I si se l'ha endut el ca/poral?

Home: De sobte, l'home, com si un mecanisme de rellotgeria s'hagués disparat dins del seu cap, va obrir la mà lentament i em va mostrar què hi amagava.

Dona: Què?

Home: Una maragda, una maragda verda amb forma de cor, una maragda trencada per la meitat. Llavors ho vaig entendre.

Dona: Doncs jo m'he perdut.

Home: Em passava el relleu.

Dona: El relleu.

Home: Sí, el relleu del dolor, em passava el relleu.

Dona: Tot això t'ho estàs inventant... I què vas fer? La vas agafar, la maragda?

Home: No.

Dona: No?

Home: No.

Dona: Per què?

Home: Vaig entendre que, per més que plogués, per més que la refomuda llum del fanal es reflectís a les llambordes, per més que bufés el vent de ponent, per més que tu no tornessis mai més, jo mai no seria capaç de plorar tant desconsoladament com aquell home.

Dona: I què vas fer?

Home: Va ser llavors que em vaig decidir.

...

Home: Vaig tancar-li el puny amb suavitat, li vaig eixugar les llàgrimes amb la punta dels dits. Després li vaig donar les gràcies.

Dona: Gràcies. De què?

Home: Per haver-me ajudat a veure-hi clar... I li vaig dir adéu. I vaig tancar, vaig tancar la porta, i vaig tancar el balcó, i vaig deixar de mirar el fanal i el mirall de la pluja al terra i la tanca de maons vermells i les capçades dels arbres d'aquell jardí descuidat. I me'n vaig anar a dormir. I vaig dormir tota la nit, tota la nit d'una tirada. La millor nit de la meva vida, sense tu. Tu ja no eres als meus somnis.

...

Home: He canviat, Caro, en cos i ànima. He canviat.

Ara és l'Home qui remena.

Mira-les.

Ha trobat un petit manyoc de claus entre les pàgines d'un llibre.

Les alça i les hi ensenya.

Va cap a la porta, gira la maneta i tanca amb clau.

...

...

Home: T'agafaré pels cabells.

...

Dona: Obre.

Home: Tinc una catifa. Allí dins. Té sanefes. Aquest cop serà diferent.

Dona: Obre.

Home: Tu i jo, altre cop. Diferent. No saps qui sóc, què sóc, de què sóc capaç ara.

Dona: Encara hi som a temps. Bizerta, tu i jo. Fes servir la ràdio, sisplau. Ho faràs per mi?

...

Dona: Obre.

Home: Fa temps que em vaig decidir. Aquest cop sí: seràs la guineu.

Surt, ella surt.

Fuig?

Ha anat cap a l'interior del camarot, cap al mateix lloc d'on ha sortit abans.

Ell espera. S'està dret davant dels mapes.

Espera.

Què li passa? Realment ja no sent res per ella? Li vol fer mal de veritat? Què fa?

Va cap a la porta. Fa girar la clau.

Ha obert la porta, per què? La porta ha quedat ajustada.

Oberta.

No ho entenc, que no eren en perill?.

Deixa la clau on era, dins del llibre. Avança amb parsimònia, amb una certa solemnitat, avança cap a dins, cap on ella ha fugit.

Ha llençat la gorra... Ara s'arrenca els galons. Somriu.

Ja no el veig.

Quin silenci.

S'obre el bagul.

És veritat, el bagul. Ja no hi pensava.

El Mariner.

El bagul s'ha obert lentament i ha sortit el Mariner; molt a poc a poc, mirant de no fer cap mena de soroll.

Què mira? Mira cap on acaba de sortir la parella. Avança cap a la taula.

Obre el llibre. Agafa les claus. Ara ja sap on són.

Va cap a l'armariet del racó. Ara ja sap on és.

Obre l'armariet. La ràdio. Ara la veig.

Què fa?

Desconnecta, esbotza, trenca. Tot sense fer soroll.

Ara va cap a la porta.

La porta hauria d'estar tancada, deu pensar. Diria que està sorprès.

L'obre del tot.

Altre cop el badall fosc i fred de la nau.

Surt del camarot.

Tanca. Sento com la clau gira des de l'altra banda.

Fosc.

Millor. Els canvis d'escena ajuden a traure l'aigua clara.

De què va la cosa? No sé per què estan enfrontats amb la tripulació.

Ben mirat, no sé gaire res d'aquesta història.

Anar o no anar a Bizerta? He entès que els mariners no hi volen anar.

Ves a saber per què.

Tampoc no acabo de tenir clar si aquest parell s'estimen o s'odien
(però, com diria Bernard Shaw -un autor que sí que s'entén-, l'amor i
l'odi sempre es confonen.)

L'obra va d'això, és evident.

Ai.

I

El mateix lloc.

Al voltant de la taula, tres persones: l'Home i la Dona asseguts, el Mariner dempeus.

L'Home escriu.

Tots tres duen samarretes acolorides, pantalons curts i bambes. Hauria de resultar estrany, com si hi hagués alguna mena d'anacronia ("què fan tres persones vestides així, a punt per anar a la platja, al voltant de la taula del camarot de comandància d'un navili de guerra?")

Treballen. Regiren papers.

Hi ha més claror que no pas abans.

Descobrim tots els detalls del lloc de mica en mica, en un continu enfilall de petites revelacions.

No ben bé com abans: ara tot sembla diferent, com si veiéssim un decorat de cartró pedra il·luminat per una llum espectral.

Més enllà dels vidres, negra nit.

No hi ha olor de sal ni de rovell.

No hi ha mar de fons.

Mariner: Una platja. La sorra blanca, el mar color turquesa.

Dona: Per què turquesa?

Home: Millor maragda, el mar color maragda.

Mariner: La sorra blanca, el mar color maragda, la noia que mira cap a nosaltres, d'esquena al mar.

Home: D'esquena al mar, i duu un collaret de flors al voltant del coll/

Dona: Un collaret per damunt dels pits, perfecte.

Home: Per damunt dels pits, exactament per damunt dels pits.

Mariner: Exactament?

Dona/Home: Sí.

Dona: Exactament. Exactament per damunt dels pits, i un altre de més gruixut al voltant del front. També duu un collaret al voltant del front.

Mariner: A veure. Una noia a la vora de l'aigua, una noia tota plena de collarets, va descalça, per la posició dels malucs sembla que balli. Sí? I sobretot somriu, un somriure de dents blanquíssimes. Ja tenim la primera imatge.

Dona: Hi ha dues palmeres també.

Home: Dues palmeres inclinades, i a sota, sota la noia i les palmeres, sota la platja, trenta-un números de color negre i de color vermell. Rengles de números. Fons blanc. El mes de març, marzo, march, mars, maart. Ara sí: tenim la primera imatge.

Mariner: Un calendari.

Dona: Un calendari, sí, un calendari que penja d'una paret marronosa. És una paret trista, llardosa, coberta d'un paper tronat/

Mariner: Un paper de mal gust, espantós, farcit de dalt a baix amb dibuixos de roses.

...

Dona: No.

Home: Millor lliris.

Dona: Sí, lliris, millor que siguin lliris.

Home: Un paper tronat, farcit de dalt a baix amb dibuixos de lliris. Lliris i més lliris.

...

Mariner: Molt bé, lliris.

...

Dona: Hi ha un home davant del calendari, un home que mira la noia, que la mira i que pensa: quina llàstima, quina llàstima que no se li vegin els pits.

Home: I fa panxa.

Mariner: La noia?

Home: L'home de la samarreta.

Mariner: Quina samarreta?

Dona: L'home que mira la noia duu una samarreta i fa panxa, i la samarreta està tacada de suor, més tacada que la paret dels lliris, ben suada, enganxifosa, i aquest home, aquest home calb i greixós, aquest home calb i greixós que fa quatre dies que no s'ha afaitat, pensa que estaria bé conèixer aquella noia, que/

Mariner: Que estaria bé posseir aquella noia.

Dona: Sí, posseir-la. Això, que fos seva.

Home: Ben seva.

Dona: Completament seva.

Home: Sí. Seva del tot.

Dona: Seva.

Home: Ben/ seva.

Mariner: Però una mà de gegant esborra aquella imatge... Una mà enorme cobreix la paret, plega els dit i passa pàgina. Només era una foto.

...

Home: Passa pàgina?

L'altre (*li direm L'altre, no és clar que sigui el Mariner d'abans*): Sí, passa pàgina.

Dona: Una primera pàgina.

Home: La primera pàgina d'una revista, sí. La coberta.

Dona: La coberta il·lustrada d'una revista de moda.

L'altre: Però passa pàgina.

Dona: Prou paret, prou home, prou calendari, prou platja, ja no es veuen. Una mà ha passat la pàgina, la primera pàgina d'una revista de moda.

L'altre: Per què de moda? Per què hi hauria d'haver un home suat en una revista de moda?

Home: Tant se val, no hi ha temps per això, no ens hi fixem, no ho veiem.

L'altre: Per què?

Dona: És veritat, la cosa va massa ràpid, no ens hi fixem. Només és una revista. Una revista i prou.

Home: No tenim temps per pensar-hi, no veiem què hi ha, res, les fotos ni res, no sabem si és de moda o si no ho és, no veiem res, només la màniga que segueix la mà. Això mateix, una màniga especial.

L'altre: Ara m'he perdut.

Home: Una mà enorme passa la pàgina. Després de la mà, la màniga.

Dona: Ara només veiem la màniga.

Home: I no és una màniga normal.

Dona: Hi ha galons a la màniga: tres bandes daurades sobre fons blanc, i una cosa estranya...

L'altre: Què?

Dona: Potser un botó.

Home: En comptes d'un botó, en comptes d'un botó daurat amb una àncora, que seria el més normal, no?, en comptes de triar el més tòpic, bé, això, doncs en comptes d'un botó de primera comunió, d'un botó de mariner de primera comunió, hi ha una petita maragda amb forma de cor.

...

Home: Un cor del mateix color que el mar.

Dona: Millor que no.

Home: Tant se val: una maragda, un robí, un diamant, sigui el que sigui ens adonem que aquella màniga, i la mà, que aquell puny i aquella maragda són la màniga, la mà i la maragda d'un home gens vulgar.

Dona: Però no és una maragda.

Home: D'acord, no és una maragda. Per la forma de les venes, i per la manera com té tallades les ungles, sabem que és un home que mana, un home acostumat a manar.

Dona: Sí.

L'altre: I com collons es talla les ungles un home acostumat a manar?

Home: L'home repica els dits damunt la taula. Així.

L'altre: Hi ha una taula, doncs.

Dona: En un gest d'impaciència, repica els dits damunt la taula. El tou dels dits, no les ungles.

Home: Espera alguna cosa.

L'altre: Un cafè.

Home: És més profund que això.

Dona: Un te.

L'altre: Què coi vol dir més/profund?

Dona: I ara arriba, arriba el te, arriba en una tassa blanca amb un dibuix d'una pastora tirolesa gronxant-se sota un avet. La tassa avança cap a ell fent trontollar perillosament el líquid negre dins d'un platet blanc amb una ratlla daurada. És una tassa delicada.

Home: No és un home vulgar. No, no ho és.

Dona: És un home de gust.

Home: Un home que mana.

Dona: Un home que mana i que quan tingui la tassa l'agafarà amb tres dits, el dit gros, el cor i l'índex, amb elegància, un home que per res del món es permetria d'elevat el dit menut ni cap cosa d'aquestes tan..., tan barroeres.

Home: Tan llastimosament barroeres.

L'altre: Les tasses no avancen soles.

...

Home: Hi ha una altra mà, una mà que la guia, que la porta, aquesta tassa.

Dona: Una mà de dona. Fugaç.

Home: Fugaç, sí, perquè anem directament fins a la cara. Veiem la cara, la cara de la dona. És molt bonica.

Dona: Somriu.

Home: És preciosa i somriu.

Dona: Sap que no està bé, que no hauria de somriure, que no és un bon moment, que hi ha coses a fer, que ha passat massa temps, que hi ha massa secrets, massa retrets, massa coses entre el moment d'aquesta tassa i el record de la que la va precedir.

L'altre: Com ho has dit això?

Home: I per això arronsa el front, somriu i arronsa el front, i totes les arrugues del front il·luminen el seu rostre decadent. Bonic però decadent. Angelical.

L'altre: Difícil.

Dona: Angelical.

L'altre: Ho dic per l'actriu. Morena, pits grossos, malucs amples. Ben be una *majoratta*.

Home: Una *majoratta*. I què vol dir/una...

L'altre: Sophia Loren, Gina Lollobrigida, Agna Magnani, Maria Grazzia Cuccinota, Monica Bellucci. Una *majoratta*, com elles.

Dona: N' haurem de buscar una altra. La nostra dona té la pell blanca. Blanca, com les dones d'abans.

Home: I els llavis vermells.

Dona: Uns llavis vermells que semblen voler demanar perdó. Perdó.

Home: Però que no diuen res.

Dona: No diuen res, no diuen res perquè precisament en aquell moment se sent una veu, una veu que ve de lluny/

L'altre: Una veu d'ultratomba.

Dona: Una veu en off.

L'altre: En off ?

Dona: Algú que amenaça, algú que diu... Què diu?

Home: Diu/

Dona: “Les tasses no avancen soles.”

*L'Home i la Dona riuen.
Breu silenci.*

L'altre: “Una hora.”

Dona: Què?

L'altre: És el que diu la veu. “Una hora, comandant. Una hora. Té una hora per decidir-se. Pensi-s'ho bé. Sap què s'hi juga, oi?... Tornaré d'aquí a una hora. Passi-ho bé, senyor.”

...

Home: No.

L'altre: No?

Dona: Massa melodramàtic.

Home: “La tripulació, comandant, la tripulació vol anar cap a Mèxic, /senyor.”

Dona: “S’ha acabat la guerra.” Això és important que quedi clar. “S’ha acabat la guerra. Hem perdut. Som al mig del mar.”

Home: “Lliures.”

Dona: “Lliures per decidir. O ve amb nosaltres com a comandat o ve amb nosaltres com a presoner.”

Home: “O ve de grat o ve per força.”

Dona: Això, “o ve de grat o ve per força. Una hora. Una hora i tornaré.”

L’altre: No veig la diferència.

Home: I se sent un cop de porta.

Dona: Ha sortit.

Home: Sí, ha sortit. Surt.

Dona: Surt.

Home: I respirem perquè ha sortit.

Dona: Respirem profundament.

...

L’altre: I per què la veu en off? Potser l’hauríem de veure, aquest mariner. Perquè és un mariner, no?

Home: Un caporal. Vols res?

L’altre: Un cafè.

Dona: De cop i volta tinc ganes de prendre un te.

Home (*a l’altre*): I tu?

L’altre: Saps què m’agradaria?

Home: Què?

L'altre: M'agradaria que deixessis de tocar-me els collons... Saps?, aquesta història és meva, meva, és la història del meu avi, la flota de la República tocant el dos de Cartagena, te'n recordes? No et passis ni un pèl. M'heu entès? Tu també, sí, tu. Fa estona que tinc la mosca al nas. M'esteu tocant els collons, des que hem entrat aquí, a aquest plató, que me'ls esteu tocant. I ben tocats que me'ls esteu tocant. Us penseu que sóc imbècil o què?... Molt de compte a partir d'ara: jo poso les peles.

...

Home: Saps? Si jo no escric, la teva història no existeix. Tu poses les peles, jo poso les paraules. De qui és la història?

*La Dona s'alça i surt cap a les entranyes del camarot.
Ara l'Home, molt lentament, també s'alça i la segueix. S'emporta el feix de fulls sota el braç. L'altre no se n'adona.
L'altre es queda assegut sense mirar-los. Ara s'alça i es desplaça ostentosa­ment enretirant la cadira i fent molt de soroll.*

Crida.

L'altre: Tu, tu m'hauries de fer costat. Em sents? Collons, que ets la meva dona... Carolina... Jo sóc l'autor. Jo. Aquesta refotuda història, que us quedi clar, aquesta refotuda història és meva.

*Dóna cops i puntades de peu, es desfoga. Fa por.
Se'n va cap a la porta. L'obre.
Què fa?
No es mou, no mira davant seu, no veu la gola fosca que badalla cap al ventre de la nau.
Nosaltres sí que la veiem.
Fa fred.
Somriu.
Empeny la porta, i el badall s'estronca tot produint un espetec metàl·lic sec i precís. Ha tancat la porta. Però ell no ha sortit del camarot.
Ara recula i s'acosta a la taula i regira els papers: busca, busca alguna cosa amb desfici, sense fer soroll.
No vol que sàpiguen que encara és dins.
A la taula, no hi ha trobat el que buscava. Res de res.
Ara ja no somriu.*

*Soroll. Se senten veus i passes que vénen de l'interior.
Alça precipitadament la tapa del bagul, que evidentment és buit, i s'hi amaga.*

*Els altres dos acaben d'entrar. L'Home duu el guió i un got d'alguna mena de beguda alcohòlica a la mà, la Dona també.
Brinden. Riuen.*

Dona: L'home és a la flor de la vida..., posa una quarantena. La seva nòvia és molt més jove que ell, l'estima amb bogeria/

Home: Qui? Ell a ella o ella a ell?

L'Home prem un interruptor. Sona una banda enregistrada: mar de fons. Gradua el volum.

Dona: El paio ha fet construir una casa ben especial per a ella, amb arcades gòtiques i pintures antigues, amb habitacions misterioses, tancades i fosques, amb una torre alta i prima amb teuladeta de pissarra/

Home: No entenc/

Dona: També hi ha un jardí, un bell jardí amb un estany al mig, rodó, ple de nenúfars i de peixos vermells, un estany preciós. Són feliços. I ho serien més si no fos que ella està malalta: una cosa de cap, una cosa... estranya, un mal lleig.

Home: Un mal lleig.

Dona: La noia sempre fa el contrari d'allò que ell li diu. És boja...

Home: Boja.

Dona: Boja. Ell, que mataria per veure-la contenta, no li diu mai res, no la renya, no la crida. Simplement, quan vol alguna cosa, li demana el contrari: si vol que vingui, li diu "vés-te'n", i ella ve; si vol que se'n vagi, li diu "vine", i ella se'n va. Així de fàcil. Sempre al revés.

Home: Vine.

Dona: I ella se'n va.

Home: Vine, sisplau.

Dona: Sempre se'n va... Ell un dia somia que li agradaria ser immortal, viure sempre amb ella, per sempre. Vol explicar-li el seu somni i no sap com fer-ho

perquè ella l'entengui. Llavors li diu: “te n’hauries d’anar, t’hauries de morir, ben morta, per tota l’eternitat.”

Home: Una mica/ bèstia.

Dona: I llavors ella s’alça i se’n va.

Home: Què?

Dona: Se’n va. Ell no entén res, per primera vegada no fa el contrari del que li ha dit. Se n’ha anat, se n’ha anat al jardí. Entra a dins l’estany, s’hi deixa caure. Flota. La roba blanca s’escampa com un gran nenúfar de plata. Ella pren una maragda, una maragda amb forma de mig cor que sempre li penja del coll (l’altre mig el guarda ell). Amb la part més estel·losa de la maragda es talla les venes. Vermell i blanc teixint camins en l’aigua negra. La lluna s’ho mira.

És llavors que ell arriba, arriba corrent i es fica dins l’aigua i la pren entre els seus braços. “Què has fet, desgraciada? –gemega-, que no veus que t’estimo? Per què te n’has anat? Per què si t’he dit “vés-te’n”, te n’has anat?” “Estimat -diu ella en el seu últim alè-, la teva bogeria em consumia, no suportava veure que no sabies demanar les coses pel seu nom. Amb una mica de sort avui t’hauràs curat.” Dit això, tanca els ulls i mor...

...

Home: És un acudit?

Dona: Et fa res que t’abraci?

L’abraça.

Sembla que l’Home se sent incòmode.

Se separen.

Un silenci tens.

Home: Per on anàvem?

Dona: Estem sols, va.

Home: S’han quedat sols. 6 de març de 1939

Dona: Ens hem quedat sols... Tu i jo sols. Sols.

Home: Destructor Lepanto. Flota republicana. Destí Bizerta.

Dona: Alta mar.

Home: La guerra s'ha acabat. Què fer? Cap a on anar?

Dona: Vine...

...

Dona: Vine, què et passa?... Estem sols, completament sols.

...

Home: Continuem?

...

Dona: D'acord, 6 de març de 1939... Un home i una dona sols, al mig del mar, què fan?... Fan l'amor. Vine, va.

Home: Corres massa.

Dona: Sí?

Home: El capità de navili Marc Blanch es debat en un mar de dubtes.

Dona: Quina mena de dubtes?

Home: Els meus homes m'acaben d'amençar.

Dona: "Els meus"?

Home: Sí, "els meus".

Dona: D'acord... Els teus homes t'acaben d'amençar i jo... Jo què?

Home: Tu ets aquí.

Dona: Sóc aquí, sí, aquí, amb tu, al teu costat, perfecte.

Home: Els he de fer costat, si no, m'hi jugo la pell. Però tu no ho vols.

Dona: No, no ho vull, esclar que no ho vull.

Home: Navego en un mar de dubtes.

Dona: Això del mar de dubtes millor que no.

Home: Per què no?

Dona: Sembla que te'n fotis. Un home al mig del mar en un mar de dubtes, ja m'entens.

Home: D'acord, no dubto, estic emprenyat.

Dona: M'agrada que estiguis emprenyat, m'excita que estiguis em/prenyat.

Home: No és broma, de veritat, estic molt emprenyat.

Dona: D'acord, estàs emprenyat. Per què estàs emprenyat?

...

Home: Miro la dona que tinc al davant, bec un glop de te i penso que encara crema, i que no m'agrada que el te cremi, i que l'hauria de llençar, que l'hauria de llençar a la cara d'aquesta dona que no para de somriure... I després estrangular-la. S'ho mereix.

Dona: En vols més?

Home: S'ho mereix.

La Dona se serveix un altre got de licor.

Dona: Mentrestant, a l'exterior, se sent el crit d'una gavina. La costa és a prop. Com Noè, penso jo.

Home: Noè?

Dona: El colom, la branca d'olivera, ja saps, la Bíblia.

Home: La Bíblia.

Dona: Sí, la Bíblia.

Home: Què diu la Bíblia?

Dona: No mataràs.

Home: Ric.

Dona: No mataràs.

Home: Ric més encara.

Dona: He vingut amb una branca d'olivera, he vingut a retrobat un antic amor, he vingut a retrobar un amor autèntic/, he vingut...

Home: Has vingut, sí, però de veritat per què has vingut?... Miro els teus llavis: els teus llavis vermells semblen voler demanar perdó.

Dona: Massa temps, massa secrets, massa retrets. Només una branca d'olivera.

Home: Hauries de demanar perdó.

*La Dona ben.
Silenci.*

Home: No demanes perdó, d'acord. Només beus te, i quan s'acaba el te, robes el te de la meva tassa, de la tassa del capità, i vinga, més te. Ets una dona freda. Tens una missió.

Dona: Sí, una missió: recuperar el teu amor.

Home: Quina gràcia. Em feia l'efecte que m'havies de convèncer d'anar cap a Bizerta, amb la resta de la flota.

Dona: I recuperar el teu amor.

Home: T'ha enviat el teu marit... Jo sé que t'ha enviat el teu marit, tu no saps que jo ho sé, o fas veure que no ho saps.

Dona: Ho sé?

Home: Ho saps.

Dona: El meu marit és un pobre diable.

Home: És l'ambaixador francès a la difunta República Espanyola.

Dona: Un pobre diable. En aquest precís moment, en aquest precís moment en què s'han de decidir tantes coses, el meu marit es fora. Deu ser al lavabo cargolant-se de mal de panxa: cosa dels nervis, o de la por, o de l'enveja. O del mareig, esclar. O d'una mica de tot plegat.

Home: Està emprenyat.

Dona: Podria saber de qui coi parles ara?

...

Home: D'acord, deixem-ho estar.

Dona: No saps com t'ho agraeixo.

...

Home: El teu home té raó: la història és seva, el projecte és seu, ell posa les peles. Tot és seu, tu també... Jo plego. Va, vés amb ell.

Silenci llarg.

Dona: I llavors el capità em diu: “vés-te'n, vés amb ell, vés...”, però jo no li faig cas.

Home: Ho deixem estar o no ho deixem es/tar?

Dona: Al pont, a quatre passes, després de deu metres de passadís estret i fosc, hi ha el marit. Està marejat, no, està, com ho podríem dir,/ està indisposat...

Home: Ja no jugo, he ple/gat, plegat.

Dona: ...Sap que tu i jo vam tenir un afer ara fa tres/ anys...

Home: No/ m'escoltes, plego. Plego.

Dona: ...I és per això que m'ha obligat a baixar, que m'ha fet anar fins al teu camarot. T'he de convèncer. Sabré com fer-ho,/ segur.

Home: Què collons vols dir un afer?

Dona: El senyor ambaixador ha d'arribar a Bizerta, sigui com sigui. Per això m'ha fet venir al teu camarot. Però jo no he vingut per això. He vingut per tu.

Home: Què collons vol dir un afer? Vam ser amants.

Dona: Ens vam estimar. T'estimo.

Home: El capità... El capità està molt emprenyat, se sent utilitzat, se sent... De sobte l'agafa pels cabells, així, i estira.

Ho fa.

Dona: Xisclo, xisc...

Home: Tens els ulls en blanc, l'esquena vinclada, gairebé no pots dir res.

Dona: No...

Home: Què?

Dona: No...

...

Home: Veus el tot el camarot cap per avall i només pots dir una cosa.

...

Home: Perdó.

Dona: Què?

Home: Perdó. Perdó. PERDÓ. Perdó. Només és un mot, un mot i prou. Perdó, i ja estaria.

Dona: No...

Home: Què?

...

Dona: Aaah. No puc dir res.

...

Dona: Gràcies.

...

Home: Què?

Dona: Què de què?... Molt bé. Tens el camarot recobert d'aquella famosa fusta de color caramel, com es diu?, segur que te'n recordes, sí, home, la d'aquella capseta que teníem a Vallvidrera, la dels braçalets i els cendrers, la de la taula que ens van regalar, com es diu?...

Home: Tuia.

Dona: Tuia. Pel que sembla, has fet recobrir les parets de tuia en un moment en què l'artesania d'aquesta fusta tot just és un negoci incipient; pensa que parlo del Mogador de 1935, una data llunyana, molt llunyana, l'Orson Wells encara no s'ha passejat per les seves muralles amb la cara pintada de negre i cridant "Desdèmona", "Desdèmona", ni tampoc els Rolling Stones, ni tota la patuleia dels setantes amb les seves gelaves de carnaval i els seus porros de haixix... Però jo no puc dir res... Amb l'esquena vinclada i els ulls en blanc, voltada de fusta de tuia de Mogador per tot arreu, no puc dir res. Una lleu expressió d'agonia em contrau el rostre.

Home: Una expressió de penediment.

Dona: Penediment?

Home: Sí, una expressió de penediment et contrau tot el rostre.

Dona: Cap per avall, la sang em puja al cap, i una expressió d'agonia em contrau el rostre... I llavors...

Home: Què, què llavors?

Dona: Llavors veig un estrany artefacte... Una ullera de llarga vista, una vella ullera de llarga vista damunt d'un moble de caoba del segle XVIII, i la ullera sembla més antiga que el moble, i jo no sé que és una ullera especial, la ullera que va fer servir l'avi Blanch entrant al port de l'Havana, la ullera que el teu pare va enfocar cap a la

costa del nord d'Àfrica en aquella cruenta batalla en què va perdre la vida, només veig que aquella ullera és una ullera de llarga vista preciosa, amb anelles d'or i unes lletres gravades, què deuen dir les lletres?, em pregunto amb la cara contreta per una expressió d'agonia i el cap per avall i amb la sang que em puja al cap, què deuen dir les lletres d'aquesta ullera de llarga vista que deu haver divisat tantes naus, tantes terres i tantes tempestes?

Home: Però llavors, de sobte, et redreço i et faig un petó.

...

...

Dona: I què se suposa que he de fer jo, ara?

Home: Parles. Dius/

Dona: No parlo, respiro... Respiro com si m'hagués d'empassar tot l'aire del món, i ara sóc jo que et torno a besar.

...

Dona: Naveguem en un mar de dubtes, oi que sí?

Callen.

Encara callen.

Seuen. L'Home agafa els papers.

No diuen res.

Fa molta estona que no diuen res.

Home: Seguim?

...

Home: Resumim. La comandància de marina ha decidit regalar, fixa't com ho dic, *regalar* tota la flota republicana en pes als gavatxos, al govern colonial francès que segueix xuclant de la mamella al nord d'Àfrica. Fent i desfent. Per això el capità està emprenyat.

Dona: Ah, era per això?

Home: Els mateixos gavatxos d'Argelers, els mateixos de Sant Ce/brià...

Dona: Els mateixos de Cap d'Agde, de Monto/liu...

Home: De Bram, de Gurs, de Vernet i de Set-Fonts, els mateixos del Barcarès i de Cotlliure.

Dona: Els mateixos de Vichy.

Home: Però tot això el capità Blanch, ara, no ho pot saber, no, no ho sap, som a l'entrada de primavera de 1939, falta un any per Vichy, només li repugna que Espanya perdi tota una flota d'un sol cop, només perquè la guerra s'ha acabat, només perquè ells han perdut. És lògic que estigui empenyat.

Dona: I ella encara respira, sembla que no hagi de quedar prou aire en tot el camarot, respira i respira, i se sent viva per primer cop després de fa tres anys.

...

Home: Viva?

Dona: Sí. Viva.

...

Dona: Creus que et manipulo?

Home: Quan? Ara?

Dona: Sí.

Home: Tu? Tu a mi?

Dona: Sí.

Home: No, no pots.

Dona: Potser et manipulo i no te n'adones. Potser no te'n vols adonar, però ho saps, saps que et manipulo, ho saps perfectament. Et manipulo i te n'adones. Saps que guanyo, però no ho vols reconèixer... Tu vols que la història sigui teva, oi?

Silenci.

Ella somriu.

Dona: Perdó.

Home: Què?

Dona: Perdó.

...

Home: Te'n fots, oi?

Dona: Jo?, no, de veritat/, no.

Home: No és un bon moment per jugar.

Dona: Vols dir?

Home: Ho veus?

Dona: Què?

Home: Te'n fots.

Dona: Tanca la porta. Confia en mi.

Home: No pots venir aquí, ara, i dir-me aquestes coses.

Dona: Quines coses?

Home: "Perdó."

Dona: Què?

Home: "Perdó". No pots venir aquí, després de tres anys, i dir-me "perdó", i esperar que tot tornarà a ser com abans.

Dona: No és el que volies?

Home: No pots, collons.

Dona: Perdó.

Home: Em manipules.

Dona: Ho sé.

...

Home: Després de tres anys, apareixes així, de sobte, casada, amb ell, i entres al meu estudi i em dius que he de treballar amb el teu marit, que és l'autor de la idea, la història del seu avi, després de tres anys, tres anys de no entendre res, després de tres anys, vens aquí amb ell i m'expliques històries... Em fas mal, avui, ara, aquí, en el pitjor moment de la meva vida, en el moment més delicat de la meva vida professional, véns i m'expliques històries... Te n'adones que la nostra vida ja no serà igual després d'aquesta nit?

...

Dona: Hauries de llegir això.

La Dona ha tret un plec de fulls d'un dels calaixos de la taula.

L'Home els agafa i comença a llegir.

Aixeca la vista dels fulls i se la queda mirant fixament.

Ara l'Home s'aixeca i comença a voltar per l'estança llegint i passant fulls.

Signi el que sigui que hi hagi en aquests fulls, deu ser molt important.

Silenci llarg.

Dona: Vull venir amb tu.

Home: És bo.

Dona: Tu també ho ets.

Home: És teu?

Dona: Sí.

Home: Per què m'ho ensenyes?

Dona: Perquè t'estimo.

Home: M'ho dones?

Dona: T'estimo.

Home: I ell?

Dona: S'ha acabat, fa estona que t'ho dic.

Home: No juguis amb mi, sisplau... De veritat vols venir amb mi?

Dona: Fa tres anys que vull venir amb tu.

Home: Això no ho posaries ni en un serial del migdia.

Dona: De veritat.

Home: De veritat? No m'ho crec.

Dona: De veritat.

Home: Vols que fem això tots dos?

Dona: Sí.

Home: I si et demano que només hi consti la meva firma?

Dona: No ho faràs.

Home: Posa'm a prova.

Dona: Fes el que vulguis. Vull venir amb tu.

*Ell continua llegint.
Silenci.*

Home: És bo, molt bo.

Dona: Gràcies.

...

Dona: Vols saber com acaba?

Home: M'agrada.

Llegeix més encara.

Home: És molt perversa, aquesta part, vull dir.

Dona: Quina?

Home: Aquí, quan ella li diu allò dels cavalls i dels gossos.

Dona: I la guineu.

Home: Això que la mirada de la guineu la penetra. Molt bo.

Dona: Sí.

Home: És una mala puta.

Dona: Una mala puta. Vols dir?

Home: Se li veu la doble intenció.

Dona: No se m'havia acudit, ves per on.

Home: Sí, dona, és claríssim, i després l'escalfa amb allò dels trenta minuts i la gran follada final. Molt bo, de veritat, molt bo.

Dona: Llegeix-t'ho amb calma, crec que se t'escapen coses.

Home: Coses, quines coses?

Dona: Per exemple, la futilitat de les nostres vides, coses així.

Home: La què?

Dona: La futilitat de les nostres vides.

Ell llegeix.

Home: I després ell cridarà la flota per ràdio i tancarà la porta i s'atrinxeraran al camarot i aniran cap a Bizerta, peti qui peti i condemnar-los tots per salvar-se ell. Brutal. Molt bo.

Dona: De veritat?

Home: Molt bo, de veritat.

Dona: Vull dir, de veritat has entès que el capità ha decidit de condemnar la tripulació? No la toca, la ràdio. Mira què fa amb la clau.

Home: Ja ho he vist. Aquí.

Dona: I?

...

Home: I aquesta història que li explica ell, això que li va passar la nit que ella el va abandonar. Sensacional. Ell al balcó, la llum blanca dels fanals rebotint en el mirall de les llambordes -molt bo això del mirall de les llambordes-, al davant de la casa, un jardí abandonat. És el mateix del teu conte, no?... Ara ho entenc. Sembla que pintis quan escrius. Un jardí decadent, ple de lliris salvatges, heures, xiprers, desmais i tota la pesca. Un quadre simbolista. I surt l'home, que ara ja és vell i ric i que va perdre el seu amor de joventut, el seu gran amor, ofegada en un petit estany ple de peixos vermells. Brrrrr... Una mort terrible. I l'home plora, plora i plora i no para de plorar, i pica la porta d'en Blanch i no diu res, només plora i li allarga el puny tancat i li ofereix alguna cosa: la maragda, la maragda verda amb forma de cor, la maragda trencada per la meitat. La teva maragda. Collonut. Quina història més bona.

Dona: S'ho inventa, és una paràbola.

Home: No, dona, no, és real, si no és real no té cap sentit. I la maragda què? En Blanch la duu al puny.

Dona: No l'agafa la maragda. Hem quedat que no era una maragda. Te'n recordes?

Home: Quan?

Dona: No accepta el relleu.

Home: Quin relleu?

Dona: Em sembla que m'he equivocat. Saps què et dic? Torna'm això... Ah, i de passada vés-te'n a la merda.

Home: Ho entenc.

Dona: No entens res.

Home: Ara ho entenc: ell sí que se l'estima de veres.

Dona: Que em donis el meu guió, t'he dit.

Home: Ell sí, ell se l'estima, estima aquella mala puta. És increïble.

Dona: O m'ho tornes o et capo.

Home: No.

Dona: No?

Home: No.

Dona: Què vol dir que no? Torna-m'ho.

Home: Tu i jo no anirem enlloc.

Dona: Per descomptat.

Home: M'has obert els ulls.

Dona: Què?

Home: Amb el teu guió. M'has obert els ulls. Per més que fossis a la finestra, per més que, com ho has escrit aquí?, sí, per més que la llum del fanal es reflectís a les llambordes, per més que bufés el vent de ponent, per més que no jo tornés mai més..., tu mai no series capaç de plorar tant desconsoladament com aquell home, de plorar per mi.

...

Home: Gràcies.

Dona: Per què?

Home: M'has ajudat a veure-hi clar. Ara me'n vaig a dormir, fa tres anys que no dormo i m'importa un rave aquesta feina. Un guió sobre l'acabament de la Guerra

Civil, quina mania a explicar històries sobre la Guerra Civil. Jo ja en tinc prou. A partir d'avui, començo a oblidar... Et començo a oblidar.

*L'Home s'acosta a la taula. Treu la clau de dins d'un llibre.
Va cap a la porta. Tanca.
Un llarg silenci.*

Home: T'agafaré pels cabells.

...

Dona: Què fas?... Obre.

Home: Tinc una catifa. Allí dins. Te sanefes. Aquest cop serà diferent.

Dona: Obre.

...

*La Dona surt. Va cap a l'interior del camarot.
Fuiig?
L'Home espera. Es mira la clau.
Va cap a la porta i fa girar la clau.
Ha obert la porta, la porta és oberta. Ajustada.*

L'Home deixa la clau on era, dins del llibre. Fa passar ràpidament els fulls del guió de la Dona amb el seu dit polze. Després, el deixa, i amb parsimònia, amb una certa solemnitat, avança cap a dins.

*Somriu.
Silenci.*

El bagul.

El bagul sobre lentament i, molt a poc a poc, mirant de no fer cap mena de soroll, en surt l'altre. Mira cap on acaba de sortir la parella, després va cap a la taula.

Agafa la clau i els dos guions. Ho troba estrany: la porta és oberta.

Altre cop el badall fosc i fred de la nau. Surt.

Tanca. Sentim com la clau gira de l'altra banda.

Fosc.

III

O

II

*El camarot és completament a les fosques.
Algú surt de l'interior i remena calaixos. S'encén un llumí. L'Home apropa el llumí a
una espelma o, per ser més exactes, a un canelobre.
Va mig despullat.*

*Mira cap a la porta. Encén una cigarreta amb la flama del canelobre i es queda abstret.
Silenci.*

*Surt la Dona.
Tampoc no duu gaire roba.
Silenci.*

A terra, trencada, una antiga ullera de llarga vista.

Dona: Quina hora és?

Home: No ho sé.

Dona: Deuen haver passat dues hores.

Home: Sí, segurament.

...

Dona: No ha vingut ningú.

Home: No.

Dona: Potser han vingut però no han pogut entrar.

Home: No ho crec.

...

Dona: Tens por?

Home: Por? Jo? No. Es pot saber de què parles?

Segur que no han vingut.

Si haguessin vingut, els haurien enxampat: la porta era oberta.

Dona: Sents?

Home: Què?

Dona: Una veu.

Home: Quina veu?

...

Home: Per què dius que tinc por?

...

Home: Te n'hauries d'anar.

...

Home: Què passa?, encara resultarà que t'agrada la meva manera de follar, encara resultarà que el que més t'agrada de mi és la meva manera de follar, digues, t'agrada la meva manera de follar? T'agrada?

Dona: No.

Home: No t'agrada.

Dona: No.

Home: Vés per on, no t'agrada. Abans t'agradava. Conclusió: he canviat. Te n'adones ara? He canviat i, per tant, és lògic que no t'agradi la meva manera de fer l'amor.

Dona: Sí que m'agrada.

Home: En què quedem?

Dona: No m'agrada com folles, no m'agrada que follis, no m'agrada com em folles, però m'agrada com em fas l'amor.

Home: M'ho pots traduir?

...

Home: Ja ho entenc, no he estat a l'altura.

Dona: Jo no he dit això.

Home: Han passat tres anys.

...

Home: De vegades aquestes coses passen, de vegades, després d'un temps, la primera vegada, ja saps, aquesta mena de coses no van bé... Que consti que joestic content... I tu també t'ho has passat bé, no m'ho neguis. O no? Es tracta de recuperar el ritme, recordar, recordar el ritme...

Dona: Estàs com un llum.

Home: Només és un problema de ritme.

Dona: Ja no sóc la mateixa.

Home: No, no ho ets.

Dona: No sé si m'agrades.

Home: No et reconec. No reconec el teu cos, no reconec la teva ànima.

Dona: No.

Home: Ni quan ens besem.

Dona: Ni quan em cargoles la llengua entre els llavis.

Home: Ni amb la meva llengua entre els teus llavis. No, no et reconec... No m'agrades.

...

Home: Si per un instant em tornessis a veure com aquell amant que vas tenir, que vas estimar, si per un instant el trobessis davant teu, creus que el reconeixeries?... No. Ho dubto. De tant buscar la manera de mantenir-lo viu, de tant recordar-lo fins en els més petits detalls, d'odiar-lo en els més petits detalls, l'has anat canviant i

adornant amb virtuts i defectes que potser mai no va posseir. Has interpretat la seva vida, la seva relació amb tu, li has atribuït un destí molt més simple o molt més complex del que va viure. I ara et trobes amb això. Amb això. Això.

...

Home: No sóc res, només una mica de fum, fum i prou.

Dona: Saps? No tinc un lligam massa estret amb res ni amb ningú; vull dir que he de confiar en els records, en la meva memòria, he de confiar en la memòria per mirar de reconèixe'm, per..., per donar una continuïtat, un fil, a la meva vida. Per interpretar-la... Però m'enganya, la memòria m'enganya, mala puta la memòria, la memòria és sempre borrosa, no ens en podem refiar, de la memòria. Quina contradicció. A tu no et passa?... El meu passat no té uns límits massa precisos, no sé com dir-ho, es dilueixen, com si la meva vida, no sé, com si..., com si jo mateixa, hagués estat una successió d'il·lusions, d'imatges fugisseres, de problemes i situacions que ara no entenc... No tinc res on agafar-me. No tinc res. Ni la mirada dels altres. Mira'm. Ja no puc reconèixe'm en la teva mirada. Ni tan sols això, no em queda... No em miris... Em fa por oblidar. No saber qui sóc. Oblidar.

Home: Fa tres anys vam viure coses increïbles.

Dona: De veritat?

Home: Sí.

Dona: El futur no es pot predir, si no és que ets una bruixa, esclar... Seria just que el passat fos una mica més concret, no creus?

Home: Seria just però no ho és.

Dona: El passat és fon.

Home: Sí.

Dona: Es mou, es dilata, s'encongeix, canvia. Cada cop que recordem modifiquem el passat, i, al final, només recordem el record d'un record. I què ens queda?

Home: Para.

Dona: Què ens queda?

Home: Em fas por.

Dona: Veus?

...

Dona: El teus records del que vam viure fa tres anys i els meus records no són ben bé els mateixos. Oi?... Vam compartir experiències, sí, però les recordem i les expliquem de manera diferent. De fet, si t'ho pares a pensar, podríem dir que ja no va ser igual al mateix moment de viure-ho. És un simple problema de perspectiva... Dius que no t'agrada, però allà dins no m'ho ha semblat.

Home: Què se n'ha fet del meu problema de ritme?

Dona: M'ho he passat bé, t'ho juro.

Home: Gràcies, no era la meva intenció.

Dona: Tu m'has follat. Jo t'he fet l'amor. Qui dels dos té raó? Vivim les coses, després les relatem, després les recordem. Res no és si no és en el record i en el relat del record. La realitat no existeix per ella mateixa.

Home: Això és un tòpic. Parles amb tòpics, n'enfiles un darrere un altre.

Un silenci molt llarg.

Home: D'acord. Fem una prova. 6 de març de 1939. Fi de la guerra. Un fet. Una realitat. Sí o no? És o no és una realitat? La guerra s'ha acabat.

Dona: La idea de final està passada de moda.

Home: El destructor Lepanto ha aturat els motors i ha apagat els llums a trenta milles de la costa africana, prop del port de Bizerta. D'acord? El seu comandant, el capità de navili Marc Blanch -és a dir, jo- es debat en un mar de dubtes. No, perdó, un mar de dubtes no, estàs emprenyat, molt emprenyat, no vol de cap de les maneres *regalar* el seu vaixell al govern francès, al govern colonial francès de Tunísia; els seus homes, fins i tot els seus oficials de menys graduació, el pressionen perquè deserti: “anem a Mèxic, comandant, anem a Mèxic, abandoni la formació, a Mèxic són dels nostres...” No sap què fer. De moment ha apagat els llums i s'ha aturat al mig del mar. Ha de pensar. Sap que si va a Bizerta amb la resta de l'armada, els seus homes seran internats en camps de concentració i n'hi haurà que moriran. Els seus homes són uns gran cabronassos i l'han amenaçat de mort, però

són els seus homes i se'ls estima. Dubta... Les ordres són les ordres: cap a Bizerta. De fet, a ell ja li està bé. Sí o no? Si hi va, tindrà l'oportunitat de negociar, de pactar el seu retorn a Espanya, la seva incorporació a l'exèrcit guanyador (no gosaria dir-ho en veu alta, però s'hauria estimat més lluitar al costat dels feixistes). El dilema està servit: si salva els seus homes, que no li tenen cap mena de simpatia, s'autodesterra definitivament de la Pàtria. Grans paraules, *ojo*; si en canvi, segueix les ordres i negocia la seva salvació personal, col·labora en la cessió ignominiosa de vaixells i condemna la seva tripulació a l'horror del desert i de la mort. Què fer?

...

Dona: Segueix.

Home: A bord del Lepanto, viatgen alguns dignataris estrangers que han aprofitat l'ocasió per sortir de Cartagena. Entre ells, l'ambaixador francès, un home covard i consentit, i la seva dona. El capità Blanch i la dona de l'ambaixador van viure, com ho diries tu?, això, van viure una apassionada història d'amor a Barcelona, ara fa tres anys. Enviada pel seu marit, ella el vol convèncer d'anar cap a Bizerta; en el fons, però, el que vol és recomençar de cap i de nou, tots dos, tots dos junts. Imagina't el capità. Quina situació! No vols caldo?, tres tasses: ara sí que ja no sap què fer. Ara sí que és tot un mar de dubtes, un mar immens de dubtes i d'estrany records. Un mar immens de dolor. El capità necessita pensar. Què pensa? Què, què pensa?

Dona: No dius que és un fet? M'ho hauries de dir tu: què se suposa que penses?

Home: Està convençut que ella actua per interès personal: tant ella com el seu marit volen tornar a França com més aviat millor.

Dona: Continua.

Home: Acaben de follar. Ella ha retrobat el ritme, el desig, i l'ha reconegut, sí, sí, l'ha reconegut: en la manera de passar els dits damunt la pell, en la força de les seves envestides, en el timbre dels seus gemecs, ha reconegut l'amor de la seva vida, la seva gran passió. I en la fúria de la seva passió, han rebregat la catifa de sanefes del capità; en l'impuls de l'amor, han fet xocar tots els mobles del camarot els uns contra els altres, una vegada i una altra, fins que ha caigut a terra una vella ullera de llarga vista, aquí, al mig d'aquesta sala, fixa't si n'era de potent la passió, una ullera que el capità s'estima molt, una ullera inservible però carregada d'història que ha travessat tots els mars i ha viscut totes les batalles. Malament, pensa el capità Blanch, un mal presagi... Resistiran? Resistiran la fúria dels mariners fins que arribi

la resta de la flota? Si moren, moriran junts, feliços; si se salven, una nova vida els espera.

...

Dona: Bravo.

Home: Això són fets. Els nostres fets. La nostra realitat.

Dona: Això són especulacions... Com saps què pensen i què senten els personatges?

Home: Personatges?

Dona: I ell, què en pensa, de tota aquesta passió? I si l'ha volguda ferir? I si ella, en comptes de tant de sucre, se n'adona que el paio és un fill de puta i que no és això el que buscava? Com a fets són uns fets molt poc consistents, no trobes? I tampoc no has dit com acaba.

Home: Per què dius personatges? Som nosaltres... Jo diria que he endevinat tot el que penses, posaria la mà al foc. I pel que fa al futur, no es pot predir. De moment, final obert.

Dona: Per què dius futur?

Home: I què se suposa que he de dir? Em pots dir com acaba? Em pots dir què farem tu i jo després d'aquesta nit?

Dona: A veure, que jo m'aclareixi. 6 de març/

Home: No, altre cop no, sisplau.

Dona: De què tens por? No dius que són fets?

...

Dona: 6 de març. 2009. Setanta anys després. Avui.

Home: Què coi vol dir avui?, què t'empatolles?

Dona: Un grup de guionistes treballa en el guió d'una pel·lícula còmodament asseguts al plató de rodatge.

Home: Guionistes? Quins guionistes? Què coi vol dir avui?

Sí, què coi vol dir avui?

Dona: Altra cop aquesta veu...

Home: Dignes, què coi vol dir avui?

Dona: No has sentit una veu ara, ara mateix?

...

Dona: M'estic tornant boja... Avui, setanta anys després del teu conte. Un camarot de cartró pedra. Objectiu: explicar el destí de la flota republicana a l'acabament de la Guerra Civil. La mirada, tu ja m'entens. Hi ha una apassionada història d'amor, evidentment, i és plena de malentesos i de traïcions, de velles rancúnies i d'antics records. Has de pensar que es tracta d'una pel·lícula comercial. Cal estar a la moda: recuperar la memòria històrica i recuperar les despeses: una bona jugada. Una política de creació adequada. Hi ha un dels homes que és l'autor de la idea, és la parella d'ella, és a dir, la meva parella; l'altre, tu, has estat contractat per donar-li cos a la idea. Forma. És a dir, per fer el treball brut. És dur treballar plegats. Tots volem apuntar-nos el mèrit del resultat final. Em segueixes? Molt bé. Als recels professionals, s'afegeix una història tèrbola del passat. Tu i jo vam tenir un afer ara fa tres anys.

Home: Vam ser amants.

Dona: D'acord, ens vam estimar, i per això, bé, de fet no sé si ben bé per això o perquè el meu home i tu us heu barallat. Jo hi he posat molt de la teva part, no ho nego. Objectiu: tinc el meu propi guió, un guió molt novel·lesc. Com fa? No m'ajudes?... Va... Els dos protagonistes, refugiats al camarot, resisteixen l'atac dels mariners. Fan l'amor, mouen els mobles, trenquen fins i tot una vella ullera de llarga vista enduts per la passió i la luxúria. Uau. Han tancat la porta i s'han atrinxerat. El públic patirà, segur. Però en el fons han reconegut el gènere: els dos amants arribaran a Bizerta, una idíl·lica Bizerta en blanc i negre, i la pel·lícula s'acabarà amb una posta de sol damunt del mar. Final feliç.

Home: Pura fantasia. D'on ho treus tot això?

Dona: Convenció de gènere.

Home: I quina gràcia té? Evidentment que no és cap fet, t'ho inventes tot. No s'hi val.

Dona: Ara. Ara hi toques. On és la realitat? On és el fet? On és la història en majúscules?

Home: La història en majúscules no va cap endavant, va cap enrere.

Dona: Repassem els fets sagrats de la història. Cap enrere. Mira't el dossier que ens ha passat el meu marit. Mira-te'l. La flota va arribar a Bizerta. Fet. Era una expedició formada per tres mil vuit-cents militars i tres-cents cinquanta civils. Van desembarcar a Àfrica el 7 de març. Fet. Un cop allí, alguns mariners, els que no tenien delictes de sang, van poder triar tornar a Espanya. La majoria dels que van tornar van ser internats al camp de presoners de Cadis. Fet. Allí queien com mosques, l'aigua estava contaminada. A Tunísia, se'n van quedar uns mil sis-cents. Fet. Només cinc alts comandaments de la marina va decidir quedar-se a Àfrica, la qual cosa, diria un bon historiador, posa en evidència els contactes i simpaties entre els dirigents de la flota republicana i la causa franquista. Fet? Què més? Ah, sí, els que es van quedar a Tunísia van ser internats al camp de concentració de Maknassy, prop del desert, entre Gafsa i Sfax, sense subministrament d'aigua ni llits per dormir. Fet. Van ser agrupats en tres grups de treball: els que arreglaven camins i carreteres, els que treballaven en la tala d'arbres i el conreu i, per últim, es va crear un batalló disciplinari obligat a construir una via fèrria al bell mig del desert. Allí, per la nit, la sorra esborrava qualsevol vestigi del treball realitzat durant el dia. Fet.

Home: Pura especulació. No és cap fet. Això no ha passat encara. No sabem si passarà.

Dona: Per fi estem d'acord, pura especulació, els fets no són res si no s'interpreten.

Home: No parlo d'això, els fets són fets al marge que algú els contempli o els deixi de contemplar. La realitat és. Jo només dic que no pots saber el futur. Tot això que expliques només és una possibilitat entre tantes... Qui sap com acabarà la nostra història? Qui sap què passarà d'aquí a setanta anys?... Tu i jo què? A Bizerta? Al desert? A França? A Mèxic? Si saps tot el que ha de passar, per què no m'ho dius això?

Dona: De qui parles? Si parles de la senyora ambaixadora i del capità, no ho sé... La història no s'atura en la vida insignificant de les persones. Si parles de tu i de mi, això sí que és futur. Tens raó. I no en se res, només que acabem de fer l'amor en aquest plató. No sóc cap bruixa, jo.

Home: Som al mig del mar.

Dona: Som en un plató.

Home: Sisplau, no és hora de jugar. Els meus homes vindran en qualsevol moment.

Dona: No jugo. Ets tu que jugues amb foc, fas veure que no però et vols apropiari del meu guió. Va, posem les cartes panxa enlaire. Prou d'esgrima. On l'has amagat?

Home: De què collons parles?

S'ha tornat boja. Diu coses estranyes.

Dona: Calla. I tu també?

Home: A qui parles ara?

Dona: Dóna'm el guió i obre la porta, ja en tinc prou de tanta tonteria.

Home: La porta és oberta, fa dues hores que és oberta. Això sí que és un fet. D'això que em demanes, no en sé res.

Dona: No és veritat.

Home: Comprova-ho tu mateixa... Però saps que passarà si surts? Ho saps? T'agafaran. O pitjor. Ells no que no et faran l'amor, ja ha passat el temps que ens havien donat.

Dona: Què t'empatolles?

Home: No te'n pots anar.

Dona: Obre la porta.

Home: La porta és oberta.

Dona: He vist com la tancaves.

De sobte piquen a la porta. Són trucs seguits, cada cop més forts.

Home: Endavant!

Dona: La porta és tancada.

La porta és oberta.

Home: La porta és oberta. Endavant, endavant coi!

Els trucs no cessen.

Home: Endavant!

La llum s'afebleix.

Fosc.

Carles Batlle (*Argelaguer 2010*)